

สรุปย่อ เจาะประเด็น ทบทวนก่อนเรียนเนติบัณฑิต ภาคสอง สมัยที่ ๗๑
สกัดหลัก คำบรรยายเนติบัณฑิต แนวคำพิพากษาศาลฎีกา ที่น่าสนใจ
วิชา กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๒ (ภาคปกติ)
รวมคำบรรยายเนติบัณฑิต เล่มที่ ๑ ครั้งที่ ๑ สมัยที่ ๗๐

อ.สมชาย พงษ์ธา

๑. ตามมาตรา ๑๗๙ วรรคสาม ได้อธิบายคำว่า “เกี่ยวกับคำฟ้องเดิม” และ “พอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้” ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๑๗/๒๕๑๙ ว่า ต้องเป็นฟ้องแย้งที่อาศัยฟ้องเดิมเป็นมูลแห่งนี้ หรือ ฟ้องแย้งต้องมีส่วนสัมพันธ์กับฟ้องเดิมและพอที่จะรวมพิจารณาและชี้ขาดตัดสินไปด้วยกันได้

๒. ฟ้องแย้งเป็นการตั้งประเด็นข้อพิพาทขึ้นใหม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๕-๘๗๙/๒๕๕๙ (เน้น)** ตามฟ้องโจทก์กล่าวหาว่า จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ กระทำละเมิดด้วยการต่อเติมอาคารและวางสินค้ารुकกล้าที่ดินของโจทก์ที่ได้จดทะเบียนภาระจำยอมให้แก่เจ้าของที่ดินรายอื่น มิได้ห้ามจำเลยทั้งสามใช้ทางซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินดังกล่าว ส่วนจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ **ฟ้องแย้งว่า**ที่ดินของโจทก์ตกเป็นภาระจำยอมของที่ดินจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ขอให้บังคับโจทก์จดทะเบียนภาระจำยอมให้ที่ดินของโจทก์ตกเป็นภาระจำยอมของที่ดินจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นการตั้งประเด็นข้อพิพาทใหม่ เนื่องจากจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ มิได้ถูกโต้แย้งสิทธิเรื่องการใช้ที่ดินของโจทก์ ฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ จึงเป็นเรื่องอื่นซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาตามฟ้องเดิม ซึ่งเป็นเรื่องละเมิด ชับไล่ **จึงไม่อาจรวม**

ลอว์สยาม ดอทคอม

เตรียมสอบ 3 สนาม เนติบัณฑิต อัยการ ฑูติพิพากษา

**พิจารณาชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๑๗๙ วรรคสาม**

๓. การบรรยายฟ้องแย้ง

ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๗ วรรคสาม “จำเลยจะฟ้องแย้งมาในคำให้การก็ได้” ซึ่งเป็นบทบัญญัติให้สิทธิแก่จำเลยที่จะฟ้องแย้งกลับโจทก์ได้ในคดีเดียวกัน ฟ้องแย้งจึงประกอบด้วยส่วนสำคัญอยู่ ๒ ส่วน คือ ต้องมีส่วนคำให้การแก้ข้อกล่าวหาของจำเลยเป็นเบื้องต้น กับส่วนที่จำเลยฟ้องแย้งโจทก์ แต่เมื่อฟ้องแย้งรวมกันมากับคำให้การ จำเลยจึงต้องบรรยายแบ่งส่วนมาให้ชัดเจนว่าส่วนใดเป็นคำให้การ และส่วนใดเป็นฟ้องแย้ง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๕๘/๒๕๕๕)

๔. การบรรยายฟ้องในส่วนของฟ้องแย้ง ต้องอยู่ในบังคับของมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง ที่ต้องแสดงโดยกีดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา นั้น มิฉะนั้นจะเป็นฟ้องแย้งเคลือบคลุม หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๘๑/๒๕๒๒ ฟ้องแย้งของจำเลยมิได้มีข้อใดเลยที่ขอให้ศาลพิพากษาบังคับให้โจทก์ใช้เงินค่าเสียหายให้แก่จำเลย แม้จำเลยจะให้การและฟ้องแย้งว่า โจทก์ละเมิดสิทธิของจำเลยเสียหายเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท จึงไม่เป็นคำฟ้องที่ถูกต้องบรรจบตามกฎหมาย

นอกจากนั้น ถ้าฟ้องแย้งเป็นเรื่องอื่นไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิมแล้ว ศาลก็ต้องสั่งให้จำเลยฟ้องเป็นคดีต่างหากตามมาตรา ๑๗๗ วรรคสาม และปัญหาว่าฟ้องแย้งเกี่ยวกับฟ้องเดิมหรือไม่ เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้คู่ความมิได้ยกขึ้นอ้าง ศาลย่อมมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามมาตรา ๑๔๒ (๕) (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๒๒/๒๕๕๐)

ลอว์สยาม ดอทคอม

เตรียมสอบ 3 สนาม เนติบัณฑิต อัยการ ฑูติฯ

๕. คำสั่งไม่รับฟ้องแย้ง ไม่ถือเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาตามมาตรา ๒๒๖ แต่ เป็นคำสั่งไม่รับคำคู่ความตามมาตรา ๒๒๗, ๒๒๘ อุทธรณ์ได้ทันทีโดยไม่ต้องโต้แย้ง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๐๐/๒๕๔๔, ๗๗๗๘/๒๕๕๑)

๖. ฟ้องเดิมเป็นฟ้องซ้อน โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลย จำเลยให้การ และฟ้องแย้งเรียกค่าเสียหายจากโจทก์ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้อนกับคดีก่อน ดังนี้ฟ้องแย้งของจำเลยยอมตกไปเพราะไม่มีฟ้องเดิม และไม่มีตัวโจทก์เดิมที่จะเป็นจำเลยอยู่ต่อไป ยกฟ้องแย้งด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๒/๒๕๓๒, ๗๒๖๕/๒๕๔๔, ๗๒๖๙/๒๕๔๙ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)

๗. ฟ้องแย้งที่ต้องห้าม

ฟ้องแย้งเป็นกระบวนการพิจารณาอย่างหนึ่งที่จำเลยใช้สิทธิเสนอข้อหาต่อศาลมาในคำให้การ จึงเป็นคำฟ้องที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามมาตรา ๑๔๔ ต้องห้ามมิให้คู่ความเดียวกันหรือร้องฟ้องกันในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันตามมาตรา ๑๔๘ และต้องห้ามมิให้ฟ้องซ้อนตามมาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๗๓/๒๕๑๗)

ลอว์สยาม ดอทคอม

เตรียมสอบ 3 สนาม เนติบัณฑิต อัยการ ผู้พิพากษา